

Nitrogenoksid bra for premature

Inhalering av nitrogenoksid reduserer forekomsten av kronisk lungesykdom og død hos premature med sjokklunge.

Kronisk lungesykdom er den viktigste langtidskomplikasjonen hos premature barn.

I en amerikansk dobbeltblind studie ble 207 premature med neonatalt åndenødssyndrom (respiratory distress syndrome) randomisert til inhalasjon av enten nitrogenoksid eller placebo (oksygen) i sju dager (1). 49% av dem som fikk nitrogenoksid, døde eller fikk kronisk lungesykdom, mot 64% av dem som fikk placebo ($p = 0,03$). Det var ingen signifikant forskjell i forekomsten av intraventrikulær blødning og periventrikulær leukomalasi, men forekomsten av alvorlig intraventrikulær blødning var lavere med nitrogenoksid (12% versus 24%; $p = 0,04$).

– Nitrogenoksid kan ha flere effekter hos premature med neonatalt åndenødssyndrom, blant annet redusert pulmonal vaso-konstriksjon, bronkodilatasjon og redusert proliferasjon av glatt muskulatur rundt luftveiene, sier seksjonsoverlege Hallvard Reigstad ved Haukeland Universitetssykehus.

– Det er oppløftende at behandlingen ikke gav økt forekomst av intracerebral blødning, sier Reigstad, som understreker

Illustrasjonsfoto

at nitrogenoksidbehandling av barn med svangerskapsalder < 34 uker fortsatt må betraktes som eksperimentell. De sykeste barna hadde ikke effekt av behandlingen, og hva som er optimal dose, varighet og behandlingsintervaller er fortsatt uklart, sier han. Lungesvikt hos premature kan ha ulike årsaker, derfor responderer de ulikt på behandling med nitrogenoksid. Slik behandling er meget kostbar.

Petter Jensen Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

- Schreiber MD, Gin-Mestan K, Marks JD, Huo D, Lee G, Srisuparp P. Inhaled nitric oxide in premature infants with respiratory distress syndrome. *N Engl J Med* 2003; 349: 2099–107.

Transplantat-mot-vert-sykdom

En genotype for interleukin-10 hos mottaker av hematopoetiske stamceller beskytter mot transplantat-mot-vert-sykdom.

Transplantasjon av hematopoetiske stamceller er en etablert og effektiv behandling ved flere maligne blodsykdommer, men enkelte pasienter utvikler alvorlig transplantat-mot-vert-sykdom.

Nesten 1 000 mottakere av allogene hematopoetiske stamceller og deres HLA-identiske beslektede givere ble undersøkt for varianter av gener som koder for cytokiner involvert i immunreaksjoner (1). Mottakers genotype for promotoregionen for interleukin-10 var signifikant assosiert med risiko for akutt transplantat-mot-vert-sykdom. Genotypen IL10–592A/A var assosiert med redusert risiko for alvorlig sykdom (hasardratio 0,4; $p = 0,02$) og død etter oppnådd remisjon (hasardratio 0,6; $p = 0,05$) sammenliknet med en annen hyppig genotype.

– Polymorfisme i gener som koder for

cytokiner har betydning for immunrespons og antakelig også for resultat av hematopoetisk stamcelletransplantasjon, sier seksjonsoverlege Torstein Egeland ved Immunologisk institutt, Rikshospitalet. Studien bekrefter den viktige rollen til interleukin-10 i reguleringen av immunresponsen og tyder på at én enkelt gentest kan identifisere hvilke pasienter som har lav risiko for transplantat-mot-vert-sykdom og dermed god prognose etter stamcellebehandling.

– Det er foreløpig for tidlig å si om testen vil få innpass i klinisk praksis, men den kan få betydning for både pasientsелеksjon og behandlingsopplegg, sier Egeland.

Petter Jensen Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

- Lin MT, Storer B, Martin PJ, Tseng LH, Gooley T, Chen PJ et al. Relation of an interleukin-10 promoter polymorphism to graft-versus-host disease and survival after hematopoietic-cell transplantation. *N Engl J Med* 2003; 349: 2201–10.

Kaffe og te gir ikke risiko for leddgikt

Kaffe- og tedrinking er ingen risikofaktor for revmatoid artritt hos kvinner (Arthritis Rheum 2003; 48: 3055–60).

Harvard-forskere har sammenholdt forekomsten av leddgikt med konsumet av kaffe og te i en kohort fra den såkalte Nurses' Health Study, en prospektiv studie som pågikk i årene 1980–98. Kartleggingen omfattet over 80 000 kvinner, hvorav 480 hadde diagnosen revmatoid artritt.

Den første analysen kunne tyde på at et kaffekonsument på fire kopper eller mer per dag var assosiert med en moderat økning i sykdomsrisikoen. Etter justering fant forskerne ikke lenger noen sammenheng. Sigarett røyking, derimot, viste seg å være en signifikant og uavhengig risikofaktor for utvikling av leddgikt.

Diett øker risikoen for nevrallrørsdefekter

Kvinner som spiser for lite i tiden omkring konsepsjonen, har kanskje økt risiko for å føde barn med nevrallrørsdefekter. Det viser en pasient-kontroll-undersøkelse der omkring 500 barn med slike misdannelser ble sammenliknet med et like stort antall friske (Am J Epidemiol 2003; 158: 1127–31).

Mødrene ble spurt om matvaner og medikamentbruk i løpet av svangerskapet. Kvinner som hadde slanket seg, hadde omkring doblet risiko for å få barn med nevrallrørsdefekter. Hos dem som hadde fastet, var risikoen økt nesten fem ganger. Blant de vanligste medikamentene var det bare mors forbruk av diuretika som var signifikant forbundet med nevrallrørsdefekter hos barna.

Nye screeningmetoder for livmorhalskreft

Enkelte typer humant papillomavirus (HPV) er årsaken til nesten alle tilfeller av kreft i livmorhalsen. I løpet av de senere årene er det utviklet DNA-tester som kan påvise virus i prøver fra cervixsekret. Slike tester har høyere sensitivitet for å påvise celleforandringer enn tradisjonell cytologisk undersøkelse, men er mindre spesifikk.

Hvordan bør de to testene kombineres? Det er utgangspunktet for en britisk studie med over 11 000 deltakere (Lancet 2003; 362: 1871–6). Alle ble undersøkt både cytologisk og for påvisning av humant papillomavirus. Der «celleprøven» var usikker eller kvinnene testet positivt for virus, ble halvparten randomisert til kolposkopi. Hos den andre halvparten gjentok man undersøkelsen, inklusive kolposkopi, etter 12 måneder.

Forfatterne konkluderer med at HPV-testing kan brukes som primær screeningmetode. Ved samtidig negativ eller usikker cytologisk prøve kan man gjenta begge testene etter 12 måneder.